

TOPLUMSAL ALANDAKİ GELİŞMELER

Şapka Kanunu ve Kıyafette Değişim

- Toplumun çağdaşlaşması ve kültür birliğinin sağlanması için kılık kıyafette de düzenleme yapılmıştır.
- Atatürk yapacağı inkılâplardan önce uygun ortamın oluşmasına çok dikkat etmiştir. Örneğin;
 - Kastamonu gezisinde şapkayı halka tanıttıktan sonra halk arasında şapka kullanımı yaygınlaşmaya başlamış ve uygun ortam oluşmuş
 - 25 Kasım 1925'de Şapka Giyilmesi Hakkında Kanun çıkarılmıştır.

"Efendiler, ... medeniyet düşmanlığının belirgin işareti gibi görünen fesî atarak onun yerine şapkayı giymek ve böylece Türk milletinin medeni toplumlardan zihniyet bakımından da hiçbir ayrılığı bulunmadığını göstermek kaçınılmaz oluyordu."

Gazi Mustafa Kemal

- Kılık kıyafette düzenlemeler ile;
 - Toplumda kıyafet birliği sağlanarak birlik ve beraberlik güçlendirildi
 - Çağdaş toplumlarla ilişki kurmak kolaylaştı
 - Toplum hayatının çağdaşlaşmasında önemli bir adım atıldı

Tekke, Zaviye ve Türbelerin Kapatılması

- Osmanlıda, tarikatların dini ve sosyal merkezlerine tekke ve ya zaviye denilirdi.
- Bu yerler son dönemde işsiz güçsüzler tarafından amaçlarından sapıtılmaya başlanmıştı. ...
 - 30 Kasım 1925'de tekke, zaviye ve türbeler kapatılırken;
 - şeyh, derviş, dede, mürit gibi toplumda ayrıcalık içeren unvanlar da yasaklanmıştır.
- Böylece;
 - halkın dini duygularının suiistimal edilmesinin önüne geçilmiş, din dışı uygulamalar yasaklanmış
 - bazı unvanlar yasaklanarak toplumsal sınıflaşmanın önüne geçilmiş
(toplumsal hayatta eşitlik sağlanmış; birlik-beraberlik güçlendirilmiş)

"Efendiler ve ey millet, iyi biliniz ki Türkiye Cumhuriyeti şeyhler, dervişler, müritler, mensuplar memleketi olamaz. En doğru ve en hakiki tarikat, tarikatı medeniyedir."

Gazi Mustafa Kemal

Çağdaş Devletler İle Uyum Sağlanıyor:

Takvim, Saat ve Ölçülerde Değişim

- Hem ülke içerisindeki karışıklıklara son vermek hem de Avrupa ülkeleri ile ilişkileri geliştire bilmek için yapılan yenilikler;
 - 20 Mayıs 1925'de *uluslararası rakamların* kullanılması kabul edildi
 - 26 Aralık 1925'de *miladi takvim ve uluslararası saat* sisteminin kullanılması kararı alındı
 - 26 Mart 1931'de *ölçü birimlerinde* yenilik yapıldı
 - 27 Mayıs 1935'de *hafta sonu tatili* cumadan pazara alındı

Not: Bu yenilikler ile Avrupa devletleri ile ticarî ilişkilerde uyum sağlanmıştır.

Soyadı Kanunu (21 Haziran 1934)

- Osmanlıda ve cumhuriyetin ilk yıllarında kişilerin soyadları yoktu.
 - Bu durum resmi işlerde karışıklıklara neden oluyordu.
- Bu amaçla 21 Haziran 1934'de "Soyadı Kanunu" çıkarıldı.
 - 24 Kasım 1934'de TBMM tarafından Türk milletinin şükran ifadesi olarak, Gazi Mustafa Kemal Paşa'ya "Atatürk" soyadı verilmiştir.
- 1934'de çıkarılan diğer bir kanunla "ağa, hacı, hafız, molla, efendi, paşa" gibi toplumda ayrıcalık ve zümreleri belirten unvanlar kaldırılmıştır.

Modern Türk Kadını

- Medeni Kanun ile toplumsal ve ekonomik hayatta kadın erkek eşitliği sağlanmıştı fakat siyasi alanda kadınlara herhangi bir hak verilmemişti.
- Medeni Kanun'un bu eksikliğinin gidermek için siyasi alanda Türk kadınına;
 - 1930'da belediye seçimlerine katılma
 - 1933'de muhtarlık seçimlerine katılma
 - ★ 1934'de milletvekili seçme ve seçilme hakkı verilmiştir.

Bilgi: Bu hakkı Fransa 1946'da, İtalya 1948'de, Japonya 1950'de ve İsviçre ise 1971'de vermiştir.